

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

ART I CULTURA A CATALUNYA

Coordinació: AVINYÓ FONTANET, GEMMA

Any acadèmic 2016-17

Informació general de l'assignatura

Denominació	ART I CULTURA A CATALUNYA			
Codi	102653			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Turisme	4	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits ECTS	6			
Grups	1GG			
Crèdits teòrics	0			
Crèdits pràctics	0			
Coordinació	AVINYÓ FONTANET, GEMMA			
Departament/s	HISTORIA DE L'ART I HISTORIA SOCIAL			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Horari de tutoria/lloc	Despatx de tutoria i atenció als estudiants, 0,9 de la Facultat de Dret i Economia . Totes les tutories s'establiran mitjançant una sol·licitud per correu electrònic a: ximo.company@hahs.udl.cat josefina.planas@hahs.udl.cat francesc.fite@hahs.udl.cat			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
AVINYÓ FONTANET, GEMMA	gemma.avinyo@hahs.udl.cat	6	

Objectius acadèmics de l'assignatura

L'objectiu d'aquesta assignatura és oferir pautes elementals d'anàlisi i comprensió dels principals fets artístics, culturals i populars de Catalunya. Unes pautes mínimes que han de contribuir al disseny d'un turisme culte i de qualitat en la zona interior de Catalunya, on existeix una gran riquesa històrica, artística i patrimonial que els graduats en Turisme haurien de conèixer molt bé. Es posarà èmfasis en aquells aspectes relacionats amb les terres de Lleida.

Competències

Capacitat d'anàlisi i de síntesi.

Conèixer i comprendre els principis bàsics del patrimoni artístic i cultural de la Catalunya interior.

Saber situar i identificar els punts claus del patrimoni artístic de la Catalunya interior.

Ubicar bé els principals monuments i els museus més importants.

Correcta expressió oral i escrita.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Els temes a tractar al llarg del curs seran els següents:

I. Primer bloc

1. La Prehistòria a Catalunya: principals jaciments i exemples d'art rupestre llewantí.
2. L'Antiguitat a Catalunya: vestigis dels antics grecs i romans en territoris catalans.
3. El món medieval: Principals manifestacions artístiques i arquitectòniques.
  - 3.1. Àrabs i jueus a Catalunya
  - 3.2. El romànic
  - 3.3. El cister i els templers
  - 3.4. Els segles del gòtic

II. Segon bloc

4. Catalunya moderna: el Renaixement i el Barroc. Principals manifestacions artístiques i arquitectòniques.
5. Des del neoclassicisme fins el segle XX.

6. Del modernisme a l'actualitat: art, arquitectura i disseny.

7. Patrimoni immaterial: festes i gastronomia.

Eixos metodològics de l'assignatura

S'impartiran classes d'aula de dues hores de duració, amb un elevat contingut de classe magistral (80%) i participació activa dels estudiants (20%). Es desenvoluparan 7 temes diferents. Ocasionalment es podran fer visites i activitats fora d'aula.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Bloc 2 | Tema 6

Setmana	Dilluns 18:30 - 20:30	Dimecres 18:30 - 20:00	Altres activitats
1 ^a	Presentació	Introducció: conceptes bàsics	
2 ^a	Bloc 1 Tema 1	Bloc 1 Tema 1	
3 ^a	Bloc 1 Tema 2		Dia 21/09/16: No hi ha docència
4 ^a	Bloc 1 Tema 2	Bloc 1 Tema 3.1	
5 ^a	Bloc 1 Tema 3.2		Dia 12/10/16: Festiu
6 ^a	Bloc 1 Tema 3.2		Dia 19/10/16: No hi ha docència
7 ^a	Bloc 1 Tema 3.3	Bloc 1 Tema 3.4	
8 ^a	Bloc 1 Tema 3.4		
9 ^a	Setmana avaluació		dv 11/11/16 18.00-19.00: AV1. Test 1 0.38 - Aula d'informàtica
10 ^a	Bloc 2 Tema 4	Bloc 2 Tema 4	
11 ^a	Bloc 2 Tema 4	Bloc 2 Tema 5	
12 ^a	Bloc 2 Tema 5	Bloc 2 Tema 5	
13 ^a	Bloc 2 Tema 6	Bloc 2 Tema 6	
14 ^a	Bloc 2 Tema 6	Bloc 2 Tema 6	
15 ^a	Bloc 2 Tema 7	Bloc 2 Tema 7	* Sortida a Barcelona
16 ^a	Bloc 2 Tema 7	Exposició dels treballs	
17 ^a	Setmanes avaluació		dv 20/01/17 15.00-17.00: AV2. Test 2 0.38 - Aula d'informàtica
18 ^a			
19 ^a	Setmana recuperacions		dm 31/01/17 15.00-17.00: Recuperació 0.38 - Aula d'informàtica

Sistema d'avaluació

50% Examens (25% AV1 + 25% AV2)

30% Treball pràctic: S'explicarà la metodologia la primera setmana del curs

20% Assistència i participació (inclou sortida a Barcelona)

Bibliografia i recursos d'informació

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

AMADES, Joan: *Costumari català*, Barcelona, ed. 62, 1982 (1a ed. 1952).

BARRAL, Xavier.: *L'Art pre-romànic a Catalunya*, Barcelona, 1981.

BELLMUNT, Joan: *Fets, Costums i llegendes*, Lleida, Virgili i Pagès, 1990 (diversos vols. sobre les diverses comarques de Lleida).

BELLMUNT, Joan: *Maria a Catalunya*, Lleida, Pagès, 1995.

BELLMUNT, Joan: *Calendari tradicional de les comarques de Lleida*, Lleida, Pagès, 2003.

BELLMUNT, Joan: *Viles, pobles, ciutats i llogarrets de les terres de Lleida*, 3 vols., Lleida, Diputació de Lleida, 2009.

BERTRAN, Prim; FITÉ, Francesc (coords.): *Temps de consolidació. La Baixa Edat Mitjana. Segles XIII-XV*, vol. II d'*Arrels Cristianes. Presència i significació del cristianisme en la història i la societat de Lleida*, (dir. Romà Sol, Carme Torres, Ximo Company), Lleida, Pagès Editors, 2008.

COMPANY, Ximo (coord.): *Temps d'expansió. Temps de crisi, temps de redefinició. L'època moderna. Segles XVI-XVIII*, vol. III d'*Arrels Cristianes. Presència i significació del cristianisme en la història i la societat de Lleida*, (dir. Romà Sol, Carme Torres, Ximo Company), Lleida, Pagès, 2007.

GUIA: *Guia dels Museus de Catalunya*, Barcelona, Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 2001.

MIRALLES, Francesc (dir.): *Història de l'Art Català*, 8 vols. Barcelona, Edicions 62, 1983-1986.

PLADEVALL, Antoni (a cura de): *Así es Cataluña. Guía del Patrimonio Arquitectónico*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Plaza y Janés Editores, 1987.

PLANAS, Josefina; FITÉ, Francesc (a cura de): *Ars Sacra. Seu Nova de Lleida: Els tresors artístics de la Catedral de Lleida*, Lleida, Ajuntament de Lleida, 2001.

ROCAFORT, Ceferí: *Geografía General de Catalunya* (dirigida per Francesc Carreras y Candi): *Província de Lleyda*, Barcelona, Albert Martín, sense data, c. 1910.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

Art / Cultura / Tradicions / Art Popular / Festes / Llegendes

A.A.V.V.: *Menjar a Catalunya, l'estil d'un poble*, Barcelona, Generalitat de Catalunya/ Departament de Presidència, 1997.

A.A.V.V.: *Eines i feines del camp a Catalunya. L'estudi de l'agricultura a través de l'arqueologia*, Girona Museu d'Arqueologia de Catalunya, 2004.

BOSCH, Carme: *La pell de les cases. L'esgrafiament a Lleida del barroc al noucentisme*, Lleida, Ajuntament de Lleida y Pagès Editors, 2003.

- BELLMUNT, J.: *Mare de Déu de Caldes de Boí*, Lleida, Pagès, 1997.
- BELLMUNT, J. : *Devocions marianes populars* (diversos volums sobre les diverses comarques de Lleida), Lleida, Pagès, 1998-2000.
- CAMPILLO, Jordi: *On és la calaixera? l'espoli del patrimoni historicoartístic alpirinenc al segle XX*, Tremp, Ecomuseu de les Valls d'Àneu, Garsineu, 2007.
- CANELA BALSEBRE, Rosa Maria: *Bruixots de l'aigua. Els saurins a Catalunya*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, 2010.
- CARERRES Pera, Joan : *Guía para visitar los santuarios marianos de Cataluña*, Madrid, Encuentro, 1988.
- CATALÀ ROCA, Pere: *Llegendes cavalleresques a Catalunya*, Barcelona, Rafael Dalmau, 1966.
- CATALÀ ROCA, Pere: *Comentaris a castells catalans*, Barcelona, Rafael Dalmau, 1990.
- DURAN I SANPERE, Agustí: *Tornant-hi a pensar*, Barcelona, Selecta, 1961.
- DURAN I SANPERE, Agustí: *Pels camins de la història*, Barcelona, FSVC, 1973.
- ESTABLÉS, Josep Maria: *Arte románico. Castillos, monasterios, pueblos, paisajes y tradiciones de los Pirineos*, Vitoria, Arquitectura, pueblos y paisajes, 1985.
- LORÉS i OTZET, Immaculada: *La Seu Vella i el turó*, Lleida, Pagès, 2007.
- PONT, Miquel: *Calendari dels vells oficis*, Sant Boi del Llobregat, Proa, 2002.
- PONT, Miquel: *Les feines de la vella pagesia*, Sant Boi del Llobregat, Proa, 2002.
- RAMON I VIDAL, Jaume de: *Excursions per l'art gòtic català*, Barcelona, Unió Excursionista de Catalunya, 1990.
- SALVAT TORREGROSA, Adriana : *La tàpia a Catalunya. El testimoni dels últims tapiadors del Pla d'Urgell*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, 2011.
- SERRA I BOLDÚ, Valeri: *Calendari folklòric d'Urgell*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1981.
- SOL, Romà; TORRES, Carme; COMPANY, Ximo (dirs.): *Arrels Cristianes. Presència i significació del cristianisme en la història i la societat de Lleida*, Lleida, Pagès, 2007-2009, 4 vols.
- SOLÀ i MAS, Jordi: "La muntanya oblidada. Economia tradicional, desenvolupament rural i patrimoni etnològic del Montsec", *Temes d'Etnologia de Catalunya*, 7, Barcelona, Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, 2003.
- SOLER I AMIGÓ, Joan : *Nadal català*, Barcelona, Pòrtic, 2001.
- VIOLANT i SIMORRA, Ramon: *El Pirineu espanyol*, Barcelona, Altafulla, 1989.
- VIOLANT i SIMORRA, Ramon: *Tradicions del Pallars i de la Ribagorça. Primers treballs de folklore (1924-1934)*, Ecomuseu de les Valls d'Àneu, 2013.

Catàlegs i publicacions de Museus de Ponent

- ALÒS, C. et alts.: *Fragments del cel. Art cristià al Museu de la Noguera*, Balaguer, 2011
- ALONSO, C. et alts.: *La Noguera antiga, des dels primers pobladors fins als visigots*, Girona, Museu d'Arqueologia de Catalunya/Museu de la Noguera/Ajuntament de Balaguer, 2001
- CASTIÑEIRAS, M.; CAMPS, J.: *El romànic a les col·leccions del MNAC*, Barcelona, 2008.
- CATÀLEG: *Museu Diocesà i Comarcal de Solsona: catàleg d'art romànic i gòtic*, Solsona, 1990

CATÀLEG: Cervera. Tresors secrets. La formació d'un museu. Museu Comarcal de Cervera, 2001.

CATÀLEG: *Seu Vella. L'esplendor retrobada*, Lleida, 2003.

CATÀLEG: *Museu Diocesà i Comarcal de Solsona. (segle XVI-XX)*, Solsona, 2004.

CATÀLEG: *Catàleg de la col·lecció de materials andalusins del Museu de la Noguera*, Balaguer, 2010.

CIRICI, A.; MANENT, R.: *Museus d'art catalans*, Barcelona, 1982.

CIRICI, A.: *Museu d'Art catalans*, Barcelona, Carme Alomar, 1986 (Llibres a la ma, 45).

COMPANY, X.; PUIG, I.; TARRAGONA, J. (a cura de): *Museu Diocesà de Lleida. Catàleg. Exposició Pulchra, Centenari de la creació del Museu 1893-1993*, Lleida, 1993.

CORNUDELLA, R.; FAVÀ, C.; MACÍAS, G.: *El gòtic a les col·leccions del MNAC*, Barcelona, 2001.

GARRIGA, J.; XARRIÉ, J. M.: *El Mestre de Balaguer (segle XVI)*, Museu de la Noguera, 1995.

ROSELL, J.; LINARES, R. ; FITÉ, F. ; ROQUÉ, C.: *Montclús misteriós, naixement i desaparició d'un poble*, Barcelona, 2010.

TRIADÓ, J. R.: *Arte en Cataluña*, Madrid, 1994.

Revistes:

Seu Vella. Amics de la Seu Vella

Revista Urtx. Revista d'humanitats de l'Urgell

Revista Sió

Revista Urgellia

Miscel·lània Cerverina